

Artikel hämtad från Energicentrums Nyhetsbrev
Publicerad: 2011-06-14

Innovativa lösningar och stora LED-projekt på stadens kyrkogårdar

Kyrkogårdsförvaltningen är först i staden med en av landets största LED-anläggningar. Här finns även Sveriges enda LED-belysta kapell – och en unik ”fyra-stegs-energilösning”.

– Efter att Energicentrum har hjälpt oss med vårt stora belysningsprojekt, kommer vi att ro i land med vår största energibesparing. Vi har bytt ut 175 Watts kvicksilverlampor till 24 Watts LED-dioder utan att förlora i ljusstyrka. Det ger 80 000 kWh per år, vilket motsvarar ca 100 000 kr i ren besparing, säger Mats Lindqvist, energiansvarig vid Kyrkogårdsförvaltningen. En stor fördel är att LED-dioden har en inbyggd åldringsfunktion som gör att den kan hålla en jämn ljusstyrka.

– Det är en viktig aspekt, då våra besökare måste uppleva belysningen som passande i vår speciella och känsliga miljö.

En annan fördel är att spänningen i kablarna har minskat radikalt, vilket innebär att de inte behöver byggas ut och heller inte underhållas lika mycket som tidigare.

– Just nu byter vi ut 60-tal armaturer på Norra begravningsplatsen, men målet är att byta ut hälften av all parkbelysning. Till vintern när belysningsarbetet är klart, kan Kyrkogårdsförvaltningen som organisation betraktad, bli störst i Sverige med andelen LED.

Första kapellet med LED

Sandsborgs kapell är den första kyrkobyggnaden i landet där huvuddelen av belysningen har bytts ut mot LED.

– Vi gjorde det som ett experiment för att hantera utfasningen av gamla glödlampor och glödljus. Därefter har en intern jury bestående av våra kapellvärdar testat och godkänt den nya belysningen.

Successivt kommer de övriga kapellen att förses med LED, men här finns en ekonomisk tröskel, eftersom det handlar om kulturskyddade miljöer.

– Vi måste följa specifika krav och därför blir våra arbetskostnader ungefär dubbelt så dyra i jämförelse med ”vanliga” miljöer. Även armaturerna blir oftast dyrare, eftersom gängse standardlösningar vanligtvis inte fungerar hos oss, säger Mats.

Mats Lindqvist, energiansvarig vid Kyrkogårdsförvaltningen, inspekterar den nya LED-belysningen i Sandsborgs kapell.

”Fyra-steps-energi-lösning” med olika energislag

På Västberga begravningsplats finns landets första fyra-steps-energi-lösning för att försörja en byggnad med värme och tappvatten. Fyra olika energislag används i en speciell ordning. I första hand tas värmen från en solfångare, i andra hand från en luftvärmepump, därefter från en elpatron och i sista hand – och om nöden så kräver – från en oljepanna, vid till exempel extrem kyla.

Fördelarna är att varje tekniklösning kan byggas i mindre dimensioner, vilket gör att de blir enklare att drifta och underhålla.

– Ett annat intressant energikälla är vår egen överskottsvärme. Nu studerar vi olika lösningar för att se hur vi kan använda den för eget bruk, avslutar Mats. ■